

## Osaamistavoitteet

Sosionomin koulutus on eurooppalaista ja suomalaista tasoa 6 ([Kansallinen viitekehys](#)).

| Osaamisen osa-alue                             | Osaaminen tasolla 6                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tieto</b>                                   | Hallitsee laaja-alaiset ja edistyneet oman alansa tiedot, joihin liittyy teorioiden, keskeisten käsitteiden, menetelmien ja periaatteiden kriittinen ymmärtäminen ja arvioiminen. Ymmärtää ammatillisten tehtäväalueiden ja/tai tieteenalojen kattavuuden ja rajat.                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Työskentelytapa ja soveltaminen (taito)</b> | Hallitsee edistyneet kognitiiviset ja käytännön taidot, jotka osoittavat asioiden hallintaa, kykyä soveltaa ja kykyä luoviin ratkaisuihin ja toteutuksiin, joita vaaditaan erikoistuneella ammatti-, tieteen- tai taiteen alalla monimutkaisten tai ennakoimattomien ongelmien ratkaisemiseksi.                                                                                                                                                                                |
| <b>Vastuu, johtaminen, yrittäjyys</b>          | Työskentelee itsenäisesti alan asiantuntijatehtävissä ja kansainvälisessä yhteistyössä tai toimii yrittäjänä. Johtaa monimutkaisia ammatillisia toimia tai hankkeita. Kykenee päätöksentekoon ennakoimattomissa toimintaympäristöissä.                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Arviointi</b>                               | Vastaa oman osaamisensa arvioinnin ja kehittämisen lisäksi yksittäisten henkilöiden ja ryhmien kehityksestä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Elinikäisen oppimisen avaintaidot</b>       | Valmius elinikäiseen oppimiseen. Toimii erilaisten ihmisten kanssa opiskelu- ja työyhteisössä sekä muissa ryhmissä ja verkostoissa huomioiden yhteisölliset ja eettiset näkökulmat. Viestii hyvin suullisesti ja kirjallisesti sekä alan että alan ulkopuoliselle yleisölle äidinkielellään. Viestii ja on vuorovaikutuksessa toisella kotimaisella kielellä sekä kykenee kansainväliseen viestintään ja vuorovaikutukseen omalla alallaan ainakin yhdellä vieraalla kielellä. |

## Kompetenssit

Sosionomin osaamisprofiili muodostuu yleisistä ja tutkinto-ohjelmakohtaisista kompetensseista. Yleisten kompetenssien osalta Savonia-ammattikorkeakoulu noudattaa Arenen (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto) suositusta.

| Yleiset kompetenssit          | Osaamisen kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Oppimaan oppiminen</b>     | <p>Valmistuva opiskelija tunnistaa osaamisensa ja oppimistapojensa vahvuuksia ja kehityskohteita sekä hyödyntää oppimisessaan yhteisöllisyyden ja digitalisaation mahdollisuuksia.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• arvioi ja kehittää osaamistaan ja oppimistapojaan erilaisissa oppimisympäristöissä.</li><li>• osaa hankkia, kriittisesti arvioida sekä tarkoituksenmukaisesti soveltaa oman alansa kansallista ja kansainvälistä tietoperustaa ja käytäntöjä.</li><li>• ottaa vastuuta myös ryhmän oppimisesta ja opitun jakamisesta.</li></ul>                                                     |
| <b>Työelämässä toimiminen</b> | <p>Valmistuva opiskelija omaa monipuoliset työelämävalmiudet ja osaa toimia alansa työyhteisöissä</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• osaa toimia rakentavasti työyhteisössä ja edistää omaa ja työyhteisön hyvinvointia.</li><li>• osaa toimia ammatillisesti työelämän viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa.</li><li>• hyödyntää teknologian ja digitalisaation tuomia mahdollisuuksia omassa työssään.</li><li>• ymmärtää muuttuvan työelämän kompleksisuuden ja omaa resilienssiä muuttuvissa työelämän tilanteissa.</li><li>• omaa valmiudet yrittäjämäiseen toimintatapaan.</li></ul>              |
| <b>Eettisyys</b>              | <p>Valmistuva opiskelija toimii ammattialan eettisten periaatteiden ja arvojen mukaisesti huomioiden tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteet.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• kykenee vastaamaan omasta toiminnastaan ja sen seurauksista ja reflektoimaan niitä alansa ammattieettisten periaatteiden ja arvojen mukaisesti.</li><li>• ottaa toiset huomioon ja edistää tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta.</li><li>• huomioi toiminnassaan moninaisuuden ja saavutettavuuden toteutumista.</li><li>• ymmärtää hyvän tieteellisen käytännön periaatteet ja toimii niiden mukaisesti.</li></ul> |

|                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>kykenee eettisiin arvoihin perustuvaan yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Kestävä kehitys</b>                      | <p>Valmistuva opiskelija tuntee kestävän kehityksen periaatteet, edistää niiden toteutumista sekä toimii vastuullisesti ammattilaisena ja yhteiskunnan jäsenenä.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>osaa käyttää omaan alansa liittyvää tietoa kestävien ratkaisujen ja toimintamallien etsimiseen, käyttöönottamiseen ja vakiinnuttamiseen.</li> <li>ymmärtää kestävyysshaasteita, niiden keskinäisiä riippuvuuksia sekä asioiden ja ongelmien monia näkökulmia.</li> </ul>                                                                                                                                                            |
| <b>Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus</b> | <p>Valmistuva opiskelija osaa toimia monikulttuurisissa ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä ja verkostoissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>tuntee oman kulttuuritaustansa vaikutuksia toimintaansa ja osaa kehittää monikulttuurisuutta huomioivia toimintatapoja työyhteisössään.</li> <li>osaa seurata ja hyödyntää oman alansa kansainvälistä kehitystä työssään.</li> <li>kykenee kansainväliseen viestintään työtehtävissään.</li> </ul>                                                                                                                                                                                |
| <b>Ennakoiva kehittäminen</b>               | <p>Valmistuva opiskelija osaa kehittää oman alan tulevaisuutta ennakoivia ratkaisuja soveltaen olemassa olevaa tietoa sekä tutkimus- ja kehittämismenetelmiä.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>ratkaisee ongelmatilanteita luovasti ja uudistaa toimintatapoja yhdessä muiden kanssa.</li> <li>osaa työskennellä projekteissa yhteistyössä eri alojen toimijoiden kanssa.</li> <li>osaa soveltaa kehittämisessä alan olemassa olevaa tietoa ja hyödyntää tutkimus- ja kehittämismenetelmiä.</li> <li>osaa etsiä asiakaslähtöisiä, kestäviä ja taloudellisesti kannattavia ratkaisuja oman alansa tulevaisuutta ennakoiden.</li> </ul> |

| Tutkinto-ohjelmakohtaiset kompetenssit / Sosionomin tutkinto-ohjelma                     | Osaamisen kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Sosiaalialan eettinen osaaminen</b><br><br><b>Ethical competence in social work</b>   | <p>Sosionomi (AMK)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• toimii ihmis- ja perusoikeussäädösten, sosiaalialan arvojen ja ammattieettisten periaatteiden mukaisesti</li> <li>• ymmärtää oman ihmiskäsityksensä ja arvomaailmansa merkityksen asiakastyössä - edistää yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja moninaisuutta sekä toimii arvoriistiriitoja sisältävissä tilanteissa eettisesti perustellusti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla</li> <li>• ymmärtää kulttuurista moninaisuutta ja toimii vuorovaikutustilanteissa sensitiivisesti</li> <li>• edistää haavoittuvassa asemassa olevien yksilöiden ja yhteisöjen asemaa</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Asiakastyön osaaminen</b><br><br><b>Client work competence</b>                        | <p>Sosionomi (AMK)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• toimii ammatillisesti ja dialogisesti vuorovaikutustilanteissa ja kykenee refleктоimaan kriittisesti omaa toimintaansa</li> <li>• suunnittelee, toteuttaa ja arvioi asiakasturvallisen palveluprosessin asiakkaan osallisuutta ja voimavaroja tukien</li> <li>• tukee tavoitteellisesti yksilöiden, ryhmien ja yhteisöjen kasvua, kehitystä ja arkea erilaisissa elämäntilanteissa</li> <li>• tunnistaa ja arvioi hyvinvoinnin riski- ja suojatekijöitä sekä soveltaa ennalta ehkäisevän työn ja varhaisen tukemisen menetelmiä</li> <li>• soveltaa ja arvioi sosiaaliohjauksen työorientaatioita ja menetelmiä asiakas-, ryhmä- ja yhteisötyössä erilaisissa toimintaympäristöissä</li> <li>• ymmärtää psykososiaalisen tuen merkityksen ja osaa toimia erilaisissa asiakkaan muutos- ja kriisitilanteissa</li> <li>• toteuttaa ja dokumentoi asiakastyötä asiakaslähtöisesti digitaalisessa toimintaympäristössä huomioiden tietoturva ja -suojausvaatimukset</li> <li>• käyttää toiminnassaan hyvinvoinnin edistämisen, varhaisen tuen ja kuntouttavaa työtä</li> </ul> |
| <b>Sosiaalialan palvelujärjestelmäosaaminen</b><br><br><b>Social services competence</b> | <p>Sosionomi (AMK)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• jäsentää hyvinvointiin ja kestäväan kehitykseen liittyviä alueellisia, kansallisia ja kansainvälisiä haasteita sekä</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                      | <p>niiden vaikutuksia sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouteen</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>tuntee alan juridisen säädöspohjan ja toimii keskeisen lainsäädännön mukaisesti</li> <li>tuntee hyvinvointialueiden, kuntien, yksityisen ja kolmannen sektorin sosiaali-, terveys- ja kasvatustaloutta järjestämisen ja tuottamisen tavat, ohjauksen ja valvonnan</li> <li>ymmärtää sosiaaliturvan toimintaperiaatteet</li> <li>toteuttaa kokonaisvaltaista palveluohjausta ja ymmärtää palveluohjauksen merkityksen</li> <li>toimii aktiivisena sosiaalialan asiantuntijana asiakkaan edun mukaisesti monitoimijaisessa verkostoyhteistyössä</li> </ul>                                                                                                        |
| <p><b>Kriittinen ja osallistava yhteiskuntaosaaminen</b></p> <p><b>Social services competence</b></p>                | <p>Sosionomi (AMK)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>arvioi yhteiskunnallisten ilmiöiden ja valtarakenteiden merkitystä sekä niiden vaikutusta yksilöiden, ryhmien ja yhteisöjen mahdollisuuksiin toimia yhteiskunnassa</li> <li>analysoi eriarvoisuutta, huono-osaisuutta sekä hyvinvointia tuottavia rakenteita ja prosesseja sekä ehkäisee marginalisoitumista</li> <li>tuntee julkishallinnollisen päätöksentekojärjestelmän toimintaperiaatteet ja osaa toimia niiden mukaan asiakkaan etua ajaen</li> <li>edistää asiakkaiden, asiakasryhmien ja yhteisöjen osallisuutta ja osallistumisen mahdollisuuksia sekä kykenee yhteiskunnalliseen rakenteelliseen vaikuttamistyöhön</li> </ul> <p>edistää omaehtoista toimijuutta osana kansalaisyhteiskuntaa</p> |
| <p><b>Tutkimuksellinen kehittämis- ja innovaatio-osaaminen</b></p> <p><b>Research and development competence</b></p> | <p>Sosionomi (AMK)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>kykenee ennakoimaan ja innovatiiviseen ongelmanratkaisuun sosiaalialan kehittämisessä</li> <li>kehittää asiakaslähtöisesti sekä tutkimus- ja kokemustietoa hyödyntäen asiakastyön käytäntöjä, menetelmiä ja palveluprosesseja</li> <li>suunnittelee, toteuttaa ja arvioi sosiaalialan kehittämishankkeita yhteistyössä eri toimijoiden kanssa</li> <li>soveltaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiomenetelmiä sekä tuottaa ja analysoi tietoa hyvinvoinnin edistämiseksi</li> <li>toimii tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyössä kestävä kehityksen ja tutkimuseettisten periaatteiden ja ohjeiden mukaisesti</li> </ul>                                                                                |
| <p><b>Työyhteisö-, johtamis- ja yrittäjyysosaaminen</b></p>                                                          | <p>Sosionomi (AMK)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

|                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Management competence</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• toimii monialaisissa tiimeissä ja työyhteisöissä sekä tunnistaa alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten verkostojen mahdollisuudet</li> <li>• työskentelee työyhteisön esihenkilönä ja jäsenenä sosiaalisesti, eettisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla</li> <li>• tuntee keskeisen työlainsäädännön ja edistää omaa ja työyhteisön työhyvinvointia ja työturvallisuutta - tunnistaa itsensä johtamisen ja työyhteisön johtamisen merkityksen osana työn hallintaa ja organisointia sekä oman asiantuntijuuden kehittymistä ja urasuunnittelua</li> <li>• arvioi työn laatua ja tuloksia sekä ymmärtää strategian sekä talous-, tieto- ja henkilöstöjohtamisen merkityksen organisaation toiminnassa</li> <li>• osoittaa yrittäjämäistä asennetta ja tuntee sosiaalialan yritystoiminnan periaatteet</li> </ul> |
|------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|